

Hoe anderen het zien

De kinderen leren over plaatsing in de ruimte

onderwerp

etalages

techniek

plaatsen, ordenen,
opstellen, spelen

Toelichting

De bedoeling van deze les is om de kinderen spelenderwijs en concreet de plaatsing in de ruimte te laten onderzoeken. We kiezen daarvoor als onderwerp het maken van een 'echte' etalage. In de klas wordt een bepaalde (uitgekozen) etalage gemaakt met behulp van 'echte' dingen. Bijvoorbeeld de etalage van een speelgoedwinkel. Diverse probleempjes die tot nu toe aan de orde zijn geweest komen terug: vlak als grondvlak, vlak als verticaal achtervlak met iets ervoor, dingen die ergens rondom staan. Tevens spelen we nu al in op de probleempjes die nog gaan komen, zoals 'helemaal vooraan' en 'voor- en achtergrond'. De moeilijkheid bij het bekijken en ook bij het 'naspelen' van een dergelijk onderwerp is het feit dat de kinderen zich moeilijk los kunnen maken van de 'voorstelling'. Anders gezegd: ze zijn in de eerste plaats geïnteresseerd in de voorwerpen zelf en niet in hun positie ten opzichte van elkaar en de ruimte waarin ze staan. Evenmin zal het kinderen van deze leeftijd erg opvallen of een etalage bijvoorbeeld rommelig is of gewoon vol. Toch gaat het in dit lesje over het plaatsen en verplaatsen, met de bedoeling te zien hoe dat ruimtelijk werkt. Centraal staan daarbij dus diverse begrippen zoals: voor, achter, ertussen, rondom, dichtbij, verscholen, duidelijk, erop, erin, enz. Dit eventueel in relatie brengen met het mogelijke *doel* van een etalage (netjes, chic, hip, deftig, opvallend, bizar, overzichtelijk, aantrekkelijk, enz.).

Voorbeelden van etalages

Begeleiding

Het benodigde materiaal voor deze les wordt door de kinderen zelf meegebracht. Bijvoorbeeld elk kind brengt een of twee speelgoeddingen mee. Daarnaast is het goed enkele dozen en doosjes te hebben. Deze kunnen gebruikt worden als verpakking van de speeltjes, de achterliggende bedoeling is dat ze gebruikt kunnen worden om verschil in hoogte te maken; daardoor wordt zo'n etalage interessanter. Een fijn begin van de les is natuurlijk het echt gaan *bekijken* van enkele etalages. Het is daarbij dan zaak om de kinderen naar de opstelling van het geheel te laten kijken in plaats van uitsluitend naar de uitgestalde voorwerpen zelf. Bij speelgoed lukt dat waarschijnlijk slechter dan bijvoorbeeld bij schoenen. Ondanks dat is speelgoed toch, juist doordat de kinderen daarbij meer betrokken zijn, een leuker onderwerp voor de les. Nu zijn er natuurlijk vele varianten te bedenken van etalages, we gaan dan ook diverse manieren proberen. Van groot belang is bijvoorbeeld hoe *diep* we de etalage maken. We kunnen beginnen met een rij (smalle) tafeltjes voor en tegen het bord te plaatsen. Het bord is dan een duidelijke achterwand van de etalage. De 'diepte' is nog gemakkelijk te overzien en er is nog geen niveauverschil. Als ieder kind nu om te beginnen zijn speeltjes 'zo maar' ergens neer mag zetten, zal er wel een vrij ongeordend beeld ontstaan of juist een keurige saaie rij. Nu gaan we, *in overleg*, een bepaalde groepering aanbrengen, bijvoorbeeld kleine dingen achteraan, grote vooraan. Dat loopt mis! Misschien gaat het andersom beter. Ieder neemt zijn speeltje weer terug. Dan wijzigen we de situatie. Op de tafeltjes komt het trappenbankje van het bord en we zetten er nog een zijtafeltje vóór. Nu lijkt het al meer op een echte (ouderwetse?) etalage. Laat de kinderen weer opnieuw het speelgoed plaatsen. Gaat het nu beter dan zojuist? Op deze manier kunnen we nog doorgaan: de dozen gaan ook meedoen, aan het bord kunnen we ook dingen hangen. De etalage kan ook de vorm van een halve cirkel krijgen waardoor er meer in past, enz. Steeds wordt even een pauze gehouden waarin alles bekeken en besproken wordt met de kinderen. Het uitlokken van commentaar en opmerkingen kan dan sturen in de richting van het gestelde *doel* van deze les! Vragen als bijvoorbeeld: waar staat wat en hoe zie je dat? Een leuke afsluiting van de les is het 'natekenen' van de laatste gemaakt opstelling.

Andere opdrachten

Het maken van een etalage met behulp van uitgeknipte of uitgeprikte tekeningen, plaatjes of foto's. Een groep kinderen maakt op groot formaat een *collage* van een etalage.

Een modeshow houden en/of een etalage van een kledingzaak maken. De ene helft van de kinderen speelt voor etalagepop en wordt door de andere helft op hun plaats gezet in de etalage. Daarna kunnen de taken verwisseld worden.

N.B. Het gebruik van bijvoorbeeld een polaroid fotocamera kan de bovenstaande lessen een leuk accent geven en biedt goede mogelijkheden om te evalueren.